

**TYÖELÄMÄ- JA TASA-
ARVOVALIOKUNNAN LAUSUNTO
2/2005 vp**

Hallituksen esitys laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta, kemikaalilain muuttamisesta sekä rikoslain 44 luvun 11 ja 12 §:n muuttamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä helmikuuta 2005 lähettäessään hallituksen esityksen laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta, kemikaalilain muuttamisesta sekä rikoslain 44 luvun 11 ja 12 §:n muuttamisesta (HE 279/2004 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi talousvaliokuntaan samalla määrännyt, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan on annettava asiasta lausunto talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Tapani Koivumäki, kauppa- ja teollisuusministeriö
- neuvotteleva virkamies Juha Pyötsiä, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Annette Ekman, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus
- ylitarkastaja Leena Ahonen, Turvatekniikan keskus, TUKES.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta, joka korvaa vuonna 1953 annetun lain räjähdysvaarallisista aineista.

Uusi laki sisältää kaikkien vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia koskevat säännökset. Siinä on myös räjähteitä sekä niiden valmistusta, maahantuontia, käyttöä, siirtoa, kauppaa, luovuttamista, hallussapitoa, varastointia, säilytystä ja hävittämistä koskevat säännökset. Lisäksi laki sisältää vaarallisten kemikaalien käsittelyssä käytettäviä laitteita

sekä laitteistojen asennusta ja huoltoa koskevat säännökset.

Pääosa säännöksistä on siirretty uuteen lakiin voimassa olevista asetuksista.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus laiksi kemikaalilain muuttamisesta. Sillä kumotaan ne kemikaalilain säännökset, jotka ehdotetaan otettaviksi uuteen lakiin. Lisäksi ehdotetaan kemikaalilain 8 §:ää muutettavaksi siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voisi valvoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedot-

teita kemikaali-ilmoitusten tarkastamisen ja muun valvonnan yhteydessä.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus laiksi rikoslain 44 luvun 11 ja 12 §:n muuttamisesta, jolla

korjataan säännökset vastaamaan uudessa laissa käytettyjä käsitteitä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2005.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksellä pyritään selkeyttämään lainsäädäntöä ja viranomaisten välistä tehtävänjakoa sekä tehostamaan valvontaa. Valiokunta pitää esityksen tavoitteita tärkeinä.

Lakiehdotukset selkeyttävät viranomaisten tehtävänjakoa niin keskustasolla kuin kunnissaakin, nopeuttavat ja yksinkertaistavat hallintoa ja vapauttavat näin resursseja valvontatoiminnan tehostamiseen. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina ja puoltaa niiden hyväksymistä muuttamattomina.

Tuotantoyksiköiden koon kasvaessa ja vaarallisten kemikaalien käytön lisääntyessä myös vaarat ovat kasvaneet. Viime vuosina vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyssä on Suomessa tapahtunut vuosittain noin 200 onnettomuutta, joissa on menetetty muutamia ihmishenkiä joka vuosi. Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden kuljettamiseen, käsittelyyn ja varastointiin liittyy suuria riskejä, jotka toteutessaan asutuksen läheisyydessä voivat johtaa vakaviin suuronnettomuuksiin. Valiokunta

korostaa viranomaisohjauksen ja -valvonnan tarvetta ja merkitystä ja katsoo, että valvontaan tulee ohjata riittävästi resursseja niin, että koko kuljetus- ja käsittelyketju saadaan tehokkaan valvonnan piiriin. Valiokunta toistaa lausunnossaan TyVL 4/2004 vp esittämänsä näkemyksen, jonka mukaan vaarallisten aineiden kuljetusten osalta sakkoja tehokkaampaa voisi olla vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttavan luvan ottaminen uudelleen harkittavaksi, jos yrityksen todetaan toistuvasti rikkovan kuljettajien työ- ja lepoaikasäännöksiä. Valiokunta kiinnittää huomiota myös tarpeeseen jakaa kemikaalivaaroilta suojautumista koskevaa tietoa riskialueiden asukkaille ja parantaa viranomaisten valmiutta huolehtia mahdollisista uhkatilanteista.

Lausunto

Lausuntonaan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esittää,

että valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jukka Gustafsson /sd	Markus Mustajärvi /vas
jäs.	Tarja Cronberg /vihr	Leena Rauhala /kd
	Sari Essayah /kd	Paula Risikko /kok
	Susanna Haapoja /kesk	Tero Rönni /sd
	Anneli Kiljunen /sd	Kimmo Tiilikainen /kesk
	Esa Lahtela /sd	Jaana Ylä-Mononen /kesk
	Pehr Löf /r	vjäs. Arto Satonen /kok.
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.